

Vrouw en Huis

WEEKBLAD

Nr 31 - 16e jaargang - 72 blz.

1 augustus 1963 - gesticht in 1948

Prijs : België 6 F - Nederland 43 Ct

ZONNEKINDEREN! patroon op het bijvoegsel

GERMAINE BRUS

«Ik teken mijn werken niet voluit», zegt Germaine Brus, «zodat men op het eerste gezicht niet kan uitmaken dat ze door een vrouw geschilderd zijn!»

Verwonderd over die diplomatische zet ben ik helemaal niet, want al te dikwijls stond ik voor het mannelijk wantrouwen als een vrouwelijke kunstenaar ter sprake kwam.

«Te flauw, te veel bloemen... enz...» Dat is hun eerste gedachte, nog alvorens ze de toets waarmee die bloemen of die andere onderwerpen zijn verwerkt, goed nagezien hebben».

Daartegenover kan men feiten stellen en namen noemen: Paule Nolens, Irène Battaille, Jo De Bruyn, Germaine Brus... die alles behalve flauw en bloemenkenschachtig zijn... niets kort eraan: het mannelijk wantrouwen blijft bestaan.

Behalve dan in de kring der beteroetende: Het is immers Julien Creyten, voormalig directeur van de Koninklijke Academie en van het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen, die in de eerste werken van Germaine Brus zag wat er uit worden kon en haar raad en gelegenheid gaf zich te ontwikkelen. Hij is het ook die nu nog zegt: «Het is misschien enkel in zo'n werk als de «French Cancan», dat men zien kan dat een vrouw het schilderde. Een man kan die tierelantijntjes zo luchtig niet aan!» Een opmerking die dan wel overeenkomt met die van Germaine Brus zelf als ze bekent soms last te hebben met vestopslag en hemdkoord als ze het portret van een man schildert! Zulke feministische beschouwingen waren

de inleiding tot een dieper gesprek, dat ik met Germaine Brus hebben mocht in haar ruim en licht atelier van de Academie te Antwerpen.

Zulk atelier wordt, na zes jaar studie aan de Academie en na het examen van het Hoger Instituut aan begaafde kunstenaars toegestaan. Ze worden er in staat gesteld zelfstandig te werken terwijl het contact met de meester niet verbroken wordt. «Het is prachtig hier te mogen werken», zegt Germaine Brus, «want het is waarlijk «werken» in de echte zin van het woord. Men voelt zich hier omringd en aangemoedigd. Iedereen rondom u doet hetzelfde. Die atmosfeer is begeesterend». Daarom is het voorzeker — en ook wegens de werklust, die haar niet loslaat — dat Germaine Brus hier elke dag met haar rood wagentje komt aangereiden en er de meeste uren van de dag doorbrengt tussen palet en doek.

Toch is er, buiten dit lichte huis van de kunst, nog veel dat haar elders bezighoudt. Ze is geen kunstenaar die zich opsluit in één enkel facet van het leven. Haar aangeboren dynamisme laat haar nog toe te spelen met veel andere facetten. Met haar man, die voorzitter is van de Algemene Pharmaceutische Bond der Apothekers te Brussel, vliegt ze wel eens naar een of ander buitenlands of binnenlands congres. «Dat is ook weer interessant», zegt ze, «al heb ik dan wel de indruk in een andere wereld terecht te zijn gekomen!»

Daarbij is ze ook nog huisvrouw en moeder.

Men ziet het dit vlugge vrouwtje wel aan dat ze het allemaal aan kan en dat het haar niet moeilijk valt in

De kunstenaar in haar atelier. «Ik werk toch dikwijls aan de ezel ook!» zegt ze.

twee (of meer) werelden te gelijk te leven.

«Maar op het atelier is het «echt» leven!» bekent ze toch met een plots opkomende schuchterheid. En haar gevoelige handen strelen even de «matière» die zopas de achtergrond werd voor een van de portretten waarin ze bedreven is. «Kijk naar mijn palet!» zegt ze nog, «allemaal levendige, heldere kleuren. Het is heerlijk te ploeteren in de verf!»

«De verf!», dat is het woord dat meermaals terugkomt in het gesprek en de fijne vingers van Germaine Brus tekenen iets in de lucht als ze het gebruikt. Wat er van komt als ze de verf werkelijk over het doek spreidt, dat zie ik hier overal rond mij. Geen ogen genoeg om te zien en te keuren! Grote doeken zijn het meestal: stillevens van sterk compositorisch gehalte, naaktfiguren met verfijning of met stoerheid uitge-

Kleine rustpauze.

Als Germaine Brus met haar man op reis gaat. Dit is een herinnering uit Wenen.

Met dit fijn en adellijk portret van « Ingrid », verwierf Germaine Brus de Verretprijs 1961.

beeld... « Het model zelf lokt de manier en de kleuren uit », zegt ze, als ik met verwondering de zeer verschillende tonaliteiten van verschillende naaktfiguren opmerk.

Dan zie ik ook boten, veel boten. « O! boten en al wat de haven betreft, schilder ik heel graag », komt de spontane uitleg van deze geboren Antwerpenares. « U moet mijn « rede van Antwerpen » zien. Ze zal een tijdje tentoongesteld worden in « Nautilus », waar verschillende schilders van de Schelde tentoonstellen. Het is mijn visioen van de Schelde, dat ik in me draag sedert ik een kind was en per motorbootje, 's avonds, vanop de linkerover naar Antwerpen terugkwam. Ik deed alsof ik sliep, maar... tussen mijn wimpers drong zich dit visioen in me op! »

Die « Rede » is inderdaad een knap stuk werk. De verf, waarvan Germaine Brus houdt, blijft materie maar wordt also verwerkt, dat ze de bedrijvigheid, de plasticiteit en de atmosfeer van de grote haven weergeeft.

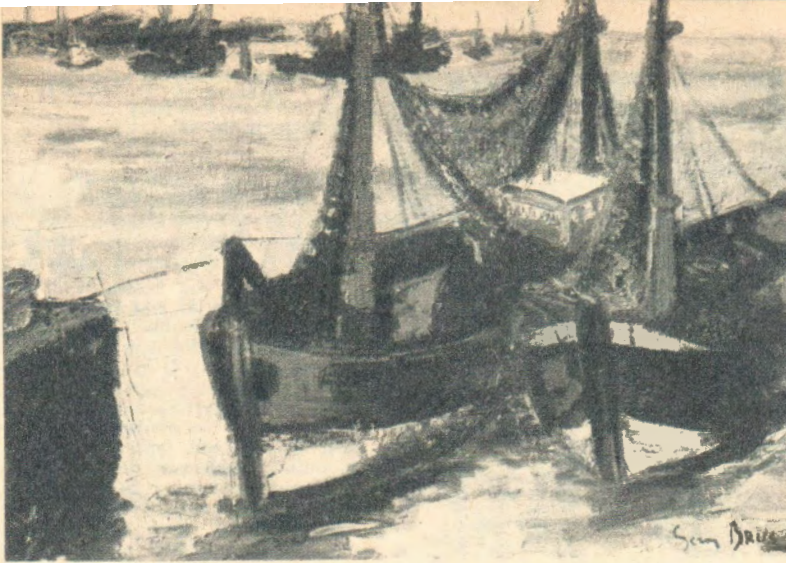
Verder zie ik ook bloemen, natuurlijk, zelfs veel bloemen en soms hetzelfde boeket in drie verschillende schilderijen verwerkt en op verschillende wijze. « Wat is een onderwerp? » vraagt de schilderes zich af. « Elk onderwerp is goed, als het maar schilderijmatig wordt verwerkt. Ik ga dikwijls uit van een witte vlek... daarrond schikken zich de andere tinten ». En weer streelt ze de achtergrond van één der doeken, een achtergrond die haast abstract lijkt in het nauwkeurig afgewogene van de kleuren naast en in elkaar, maar waarop dan het onderwerp: een vrouwenfiguur of een boeket — wat

Een van haar laatste werken: « Rozen ». Men ziet het: op de materie ligt de klemtoon.

Voor deze tiener (Arlette, haar dochter), koos Germaine Brus lichte en jonge kleuren.

En is de voorliefde van de kunstenaar voor water en boten niet merkbaar in dit sterk stuk werk: « Oostende » ?

Deze « Harlekijn » op een achtergrond van Toulouse-Lautrec, peinst zijn droom voort in de verzameling Petrus te Wenen.

geeft het ertoe? — sterk uitkomt met al de karaktertrekken van die figuur of van die bloem.

« Alles is eigenlijk mooi om te schilderen... maar ik zie ook graag alles in het mooi ». Dit is weer een belijdenis van de kunstenaar. Of ook nog haalt ze Renoir aan, Renoir die zeker heel haar werk beïnvloedt: « La nature vue par un tempérament, c'est bien cela, l'art! » Het temperament van Germaine Brus straalt van levensvreugde. Daarom al die heldere kleuren op haar palet, daarom die spontaneïteit in de verfstreken, die sterkte in de vlugopgezette composities die dan toch weer nauwkeurig werden afgedwongen omdat steeds de vakkunde wordt geraadpleegd en niets aan het toeval overgelaten.

Voor de « Danseuses » die daar zo luchtig zwieren op een groot doek, zie ik een eerbiedwaardig aantal vooroefeningen, schetsen van armen, van benen, van voet- en handgeba-

De « French Cancan » die haar vrouwelijk begrip voor tierelantjintjes verraaft.

ren. Er ging een hele studie vooraf alvorens die twee mooie poppen aan het dansen gingen! Die studie zal het wel zeker zijn welke zoveel gelijkheid en zoveel ernst verlenen aan het heldere werk van Germaine Brus, werk dat bij het eerste gezicht enkel harmonie en zorgloze vreugde uitstraalt en zelfs, op sommige doeken, een tikje mondain aandoet. Maar de ernst zit er parmantig onder!

« Misschien is het wel omdat ik niet zo heel jong meer was toen ik begon te schilderen », geeft de kunstenaar als uitleg voor die ernst.

« De jongeren kunnen zich de luxe permitteren nog tijd te verliezen. Toen ik hier kwam was ik al getrouwd, had ik kinderen. Ik stond volop in het leven, ik had al iets meegemaakt... »

« En u had dus ook al iets te zeggen », voeg ik aan die juiste bemerking toe.

« Meer ervaring geeft ook meer rijpheid ».

« Toch heb ik tijd verloren, vroeger... » gaat de bekentenis van Germaine Brus verder. « Ik heb in het begin al te zeer de domper over mijn eigen temperament laten zetten... dat is merkbaar in de kleuren van de werken uit die tijd, ze zijn dof, donkerder. Professor Creytens heeft me uit die ban bevrijd: hij toonde me hoe ik mezelf moest worden. Sedertdien zijn de kleuren de hoofzaak geworden, de kleuren die al juwelen schitteren! »

Om me de evolutie in haar werk duidelijker te maken, krijg ik een vroeger stilven te aanschouwen met levenssechte fazanten. « Zoiets kan een goede kleurenfoto ook », legt de kunstenaar uit terwijl ze haar eigen werk scherp becritizeert. « Nu zou ik die fazanten heel anders bewerken al blijft de compositie ervan goed ».

(vervolg blz. 68)

ZORGVULDIG AANDUIDEN WAT GEWENST WORDT
SCHRAPPEN WAT NIET GEVRAAGD WORDT

UITERSTE DATUM VAN BESTELLEN : 18 SEPTEMBER 1963

Bestelbon voor Premiepatronen

Nr C 3834 — DAMESKLEED	maat 42 - 46
en/of	
Nr C 3835 — DAMESKLEED	maat 44 - 48
en/of	
Nr C 3849 — KINDERPYJAMA	4 of 7 jaar
en/of	
Nr C 3850 — KINDERSCHORT of HUISKLEED	8 of 11 jaar

Voor : **F** MEVROUW

..... str., n^r

te

HIER NIET DOORKNIPPEN

Nr C 3834 — DAMESKLEED	maat 42 - 46
en/of	
Nr C 3835 — DAMESKLEED	maat 44 - 48
en/of	
Nr C 3849 — KINDERPYJAMA	4 of 7 jaar
en/of	
Nr C 3850 — KINDERSCHORT of HUISKLEED	8 of 11 jaar

(DUBBEL)

Voor : **F** MEVROUW

..... str., n^r

te

3 postzegels van 3,— fr. per patroon en per maat
(NEDERLAND : 75 ct) met HOEKJE vasthechten.

HIER

HET PREMIEPATROON

Uiterste datum van bestellen : 18 september 1963. — Het (De) premiepatroon (o)n(en) nr C 3834 - dameskleed, maat 42-46 en/of nr C 3835 - dameskleed, maat 44-48 en/of nr C 3849 - kinderpjama, 4-7 jaar en/of nr C 3850 - meisjeschort of huiskleed, 8-11 jaar, wordt(en) ter beschikking gesteld aan de volgende voorwaarden :

— Volledig en duidelijk invullen van het etiket en dubbel op deze blz. Duidelijk invullen wat gewenst wordt : alles schrappen wat NIET gevraagd wordt en per patroon en per maat de nodige postzegels bijvoegen, a.u.b. België : drie van 3,— fr. niet-afgestempelde postzegels per patroon, per maat (of leeftijd). Nederland : 75 ct. per patroon en per maat.

— Inzenden van het etiket en dubbel vóór 18 september 1963, aan het adres : Patronendienst VROUW EN HUIS — 46-48, Nationalestraat, Antwerpen 1. — Voor Nederland : E. Bobbe, Stationsweg 26, Den Haag. — Er blijft slechts één beperking bij de bestelling :

Patronen op maat kunnen enkel geleverd worden aan de gewone voorwaarden van de Patronendienst.

LET WEL OP : Enkel de bestellingen gedaan met het volledig (dubbel) ingevulde etiket van deze blz. worden uitgevoerd aan de hoger vermelde voorwaarden. Dit etiket geldt slechts voor de modellen van dit nummer.

DOE HET VOLGENDE WANNEER UW PATROON ONTVANGT :

— Schrijf op elk patroondeel, het volgnummer, zodat er geen vergissingen mogelijk zijn.

— Verstevig met kleurpotlood de merkaanduidingen, de plaats der siernaden, knoopsgaten, knopen, vouwen, enzovoort.

— Vergeet vooral niet VOOR het knippen, het patroon ineen te spelden, en na te gaan of alle maten volledig passen aan de bestemming(e) zodat u eventueel nog een kleine wijziging kunt aanbrengen.

ZEER DUIDELIJK ALLE GEGEVENS INVULLEN (OF SCHRAPPEN WAT NODIG IS A.U.B.) om alle missingen en vertragingen te voorkomen.

PER PATROON EN PER MAAT TELEKENS HET AANGEDUIDE BEDRAG IN POSTZEGELS BIJVOEGEN !

GERMAINE BRUS

(Vervolg van blz. 28)

Als ze me dan nog brengt voor een portret van een jong meisje, een paar jaar geleden geschilderd, gaat de zelfcritiek verder : « Dat kan ik nu beter ! »

En weer komen enkele bedenkingen over portretschilderen, één facet van haar kunst dat Mevrouw Brus bijzonder blijkt te bekoren. « Het model zelf geeft karakter aan het schilderij. Het is erg als een opdrachtgever zijn eisen stelt : de kleurenkeuze wil bepalen, de opzet, de zwaardere of lichtere verf... Het komt immers allemaal vanzelf eens dat men met een bepaald model bezig is en de mens tracht te achterhalen... Zo'n tiener kan ik toch niet in zware kleuren behandelen noch op een zware achtergrond plaatsen. Alles is luchtig aan haar ! En dat blonde, fijne model, als een schelp doorzichtig, kon ik toch niet behandelen met dezelfde kleuren als die stoere, forse vrouw die ik op een blauwe divan heb doen liggen ! »

Heel die uitleg wordt zelf op zo'n luchtige toon gegeven dat men daarin al reeds de spontaniteit van het talent van Germaine Brus herkent, een spontaniteit die men ook in elke beweging, in elke stap en elke stemverheffing van de dynamische vrouw bespeurt. Germaine Brus is en blijft intuïtief, al heeft ze geleerd haar spontaniteit en haar intuïtie te toetsen aan technische ernst en aan vakkundige arbeid.

Dynamisch als ze is, heeft ze natuurlijk ook al veel tentoongesteld. En toch... « Het is al voorgekomen dat ik op het laatste ogenblik de zaal afzegde omdat ik niet tevreden was over mijn werk ! » bekent ze. Misschien is die aarzeling wel te wijten aan de evolutie die ze gedurig meemaakt en die ze niet tot een eindpunt ziet komen. « Maar nu zal ik het wel aandurven : in december zal ik te Brussel exposeren en wat later te Antwerpen. Sedert één jaar is er veel gerijpt ! »

De zekerheid waarmee Mevrouw Brus nu spreekt is wel een garantie voor die komende tentoonstellingen... En evolueren zal ze toch altijd !

Als de kunstenaar me dan nog enkele foto's laat zien van werken, die niet meer in haar bezit zijn, treft me het ook in hoeveel vreemde en verre landen ze verspreid zijn : te Londen, Wenen, Parijs, in Congo zelfs zijn er doeken van haar in privé-verzamelingen (en van de belangrijkste) opgenomen. « Ja, ik heb al veel succes gehad... » zegt ze zonder valse bescheidenheid en zonder triomf, en noemt nog enkele prijzen op die ze behaalde.

Mijn indruk over deze begaafde en werkzame kunstenaar blijft dezelfde als degene die me vanaf het gezicht van haar werken toestroomt : deze vrouw is een zonnekind, iemand die uit haar leven evenals uit haar talent het maximum aan voldoening en aan vreugde kan halen. Kleuren verdragen veel... Ze kunnen ook veel geven. Wij, toeschouwers, worden ook blijer bij dat blij gezicht !

RITA HOSTIE.